

Slušovické PC

Se svým prvním počítačem jsem se setkal na matfyzu při diplomce. Simuloval jsem metodami Monte Carlo feromagnetika na mřížích na sálovém monstře EC 1040. Byl, to nádherný stroj, který zabíral celé patro v budově přilehlé k chrámu svatého Mikuláše, bohužel to poslední. Program se vkládal na děrných štítcích a děrovna byla jako naschvál v přízemí. Takže odladování programu znamenalo mít slušnou kondičku a neustále běhat z přízemí do třetího patra s bednou děrných štítků a nazpět s balíkem výpisů. Volno pro diplomanty bylo víceméně jen v noci a tak to po dni stráveném na přednáškách bylo zajímavé zpestření. Jednou se mně sesypal již odladěný program a ne a ne zjistit, kde je chyba. Po třech hodinách lítání mezi děrovnou a sálem jsem našel na jednom děrném štítku zapadlé smítko, které zakrylo jeden z otvorů...

Po příchodu na FEL jsem zažil obdobný stroj EC 1033 umístěný na Výpočetním centru na rektorátě ČVUT, opět v nejvyšším patře, nevím, zda na to byl tenkrát nějaký předpis. Koncem 80. let byly již na západě běžné osobní počítače, u nás to ale byl nástroj zlých imperialistů nedostupný pro běžného smrtelníka.

V roce 1987 nebo 1988 se objevil první šestnáctibitový stroj vyrobený v JZD Slušovice, který byl osazen jakousi podivnou kopií procesoru Intel 286 na frekvenci tuším 12 MHz. Operační paměť činila 640 kB a jediným operačním systémem byl samozřejmě DOS.

JZD Slušovice byl tenkrát takový stát ve státě, jakýsi ostrůvek kapitalizmu v socialistickém impériu. Dodnes mně není jasné, jak mohlo toto JZD fungovat. Součástky vyráběly specializované podniky ve východním bloku. Možná je slovo „vyráběly“ nadnesené. Oni je kopírovaly podle originálů a dokumentace získané podloudným způsobem od západních firem. Nicméně se v tomto JZD podařilo vyrobit první osmibitový počítač již v roce 1985 a první šestnáctibitový v roce 1987, označovaný TNS (Ténesko). Cena byla ovšem enormní. Přes 100 000 Kčs. Já v té době bral měsíční plat 2 900 Kčs.

Takový stroj si samozřejmě mohly pořídit jen velké a bohaté podniky nebo ústavy s vlivnými řediteli či vedoucími. Katedra fyziky FEL ČVUT k nim tenkrát ještě patřila a tak se tento skutečný zázrak výpočetní techniky jednoho krásného dne objevil na katedře. Samozřejmě, že v místnosti pana profesora Kracíka, vedoucího katedry. Jako textový editor sloužil buď domácí program T602 nebo zahraniční ChiWriter (Chi v názvu naznačovalo, že tento program umí dokonce napsat řecká písmena). Bylo to poprvé, co bylo možné nějak rozumně zaformátovat text článku a vytisknout.

Pan profesor se setkal s počítačem poprvé a tak jeho nadšení neznalo mezí. K tak vzácnému stroji mohl samozřejmě jen on sám. Zkoušel, bádá a experimentoval. Naučil se spouštět i jednoduchý prográmek, který dokázal vyřešit některé diferenciální rovnice. Počítač ovšem nesloužil k vědeckým cílům, byl spíše ozdobou pracovny šéfa a jeho hlavním úkolem bylo ohromit návštěvy z Akademie nebo spřátelených vysokých škol.

Nevím, jak se to stalo, ale po určité době jsem byl vzat na milost a mohl jsem k tomuto zázraku techniky chodit i v nepřítomnosti pana profesora, neboť věděl, že jsem léta dělal na sálových počítačích a v té době i na načerno dovezeném Applu jednoho kamaráda.

Přiznávám, hanebně jsem toho zneužil. Myslím, že již chápu, proč má bývalá žena u rozvodu prohlásila, že mám zvrácený smysl pro humor. V jednom nestřeženém okamžiku jsem do počítače nakopíroval krátkou animaci souložícího páru a do spouštěcího souboru zaspal řádek s požadavkem na spuštění při startu. A pak již jen čekal.

Jednoho dne přijela na katedru návštěva z Akademie. Několik slovutných vědců se přišlo podívat na ten zázrak. Že prý vyřeší i diferenciální rovnici! A prý umí i mnohem víc! Pan profesor zapnul počítač...

Z toho děsivého řevu na chodbě jsem rozuměl až poslední větu. „Kulhánku, ty strašné zvíře, máš okamžitou výpověď!“ Dlužno podotknout, že to nebyla ani první, ani poslední výpověď, kterou jsem od pana profesora dostal.